

Prof. ThDr. Marian Šuráb, PhD., Nitra, 7. 12. 2018

Oponentský posudok habilitačnej práce

ThDr. Patrika Maturkaniča, PhD.

Papežské návštěvy České republiky a jejich pastorační význam

Udalosti sa dajú hodnotiť buď z časovej blízkosti alebo vzdialenosti. Časová blízkosť má výhodu, že je autentickejšia a emotívnejšia. Pre časovú vzdialenosť je skôr typický racionálny a globálnejší pohľad. Obidva prístupy umožňujú vedecký pohľad. Práca Patrika Maturkaniča je prvý prípad. Analyzuje štyri pápežské návštevy ČR z blízkej časovej vzdialenosti. V tom vidím jej veľký význam. Rokmi sa budú vzd'alovať živé zážitky z týchto návštev a ich účastníci budú starnúť a zomierať. Preto je pre sekulárnu, ale aj náboženskú spoločnosť osožné zaznamenať všetko, čo sa dá, od živých svedkov pápežských návštev. Veď vidíme, aká je dnes v literárnych a vedeckých kruhoch populárna *oral history*. Bude zaujímavé, keď sa o týchto návštevách bude písať o niekoľko desaťročí, aké budú potom ich analýzy a hodnotenia. Budú zaiste iné, ale dúfajme, že objektívne.

Časová vzdialenosť neumožní prežiť napätie z očakávania tohto typu návštev. Pre občanov a veriacich vtedajšej ČSFR bolo celé desaťročia života v totalitnom systéme takmer nepredstaviteľné, že pápež by mohol navštíviť ich krajinu. V Českej republike sa to udialo štyrikrát od zmeny politického systému. Aj keď autor práce bol počas prvej návštevy študentom v Trebišove, predpokladám, že ďalšie tri už intenzívnejšie prežíval, či už ako bohoslovec alebo kňaz. V budúcnosti bude autorom, ktorí sa budú venovať podobnej téme, absentovať práve napätie z historického očakávania.

Pridanou hodnotou práce je aj národnosť autora. Aj keď časť svojho života prežíval v spoločnom štáte Čechov a Slovákov, neskôr sa ako slovenský občan dal do služieb českej Katolíckej cirkvi. Je s ňou spojený, ale zároveň má aj národnostný odstup. Cítiť to aj v jeho práci. Píše o návštevách s veľkým nadšením, láskou a s jeho charakteristickým pozitívnym myslením. Dovolím si konštatovať, bez nároku na úplnú objektívnosť, že český autor podobnej práce by bol kritickejší a sekulárnejší.

Aj keď sa dá správne predpokladať, že autor mal k dispozícii dostatok materiálu, to však neznamená, že práca mala ľahšiu genézu. Aj v tomto prípade platí, že nie je dôležité len to, čo

sa napíše, ale aj to, čo sa nenapíše. Autorovi sa excelentne podarilo vybrať to, čo tvorí esenciu pápežských návštev a ich pastoračný význam. Svedčí to o jeho odbornej kompetencii. Pri čítaní jeho práce som si spomenul na svoju vlastnú habilitačnú prácu. Podobne ako Patrik Maturkanič som mal veľa poznámok pod čiarou. Zvyšuje to jej odbornosť, ale zároveň sťažuje plynulú čitateľnosť s rizikom, že čitateľ menšie poznámky pod čiarou nebude čítať.

Dobrého vedeckého pracovníka charakterizuje dobrý výskum v danej oblasti. Aj teologická veda a konkrétne pastoračná teológia sa potešia kvalitnej výskumnej práci. Je preto cenné, že autor ponúka reprezentatívny výskum. Sme často ovplyvnení sociologickými analýzami z Českej republiky, ktoré jej dávajú nálepku jednej z najväčších ateistických krajín v Európe. Maturkaničov výskum to nepotvrďuje. Myslím si, že okrem Poľska by boli aj v iných krajinách, vrátane Slovenska, podobné výsledky.

Autor analyzuje pastoračný dopad pápežských návštev. Analýza je spojená so znamením časov, otvorenosťou voči udalostiam a s ich pravdivou interpretáciou. Pápežove návštevy majú vždy pastoračný potenciál. Dva sú bezprostredné a tretí je dlhodobý. Aj autor naznačuje, že by si vedel predstaviť kvalitnejšiu pastoračnú prípravu pred pápežskou návštevou. To je prvý pastoračný význam. Druhý sa ukazuje počas návštevy. Autor opäť vyjadruje názor, že návšteva by sa dala aj mediálne lepšie zvládnuť. Média nerozhodujú o celkovom pastoračnom dopade, ale môžu mu pomôcť alebo uškodiť. Napokon je dlhodobý pastoračný význam. Ten má v rukách Katolícka cirkev a jej jednotlivé inštitúcie, či už je to akademické prostredie alebo prostredie jednotlivých farností. Dôležitá je aj kvalitná prezentácia v mediálnom a virtuálnom svete.

V rámci diskusie by sa mohol habilitant vyjadriť, či štyri návštevy pontifikov zmenili pohľad na postavu Jána Husa na strane jeho nasledovníkov alebo katolíkov. Nahradil otvorený dialóg dejinné obviňovanie? Ako vníma česká katolícka komunita pontifikát pápeža Františka?

Habilitačná práca ThDr. Patrika Maturkaniča, PhD., splňa všetky sledované ciele, ktoré si stanovila, a aj § 1 ods. 3 a ods. 4 vyhlášky č. 6/2005. Navrhujem, aby po obhajobe práce a splnení iných kritérií mu bol udelený titul „docent“.